

Особистісно-орієнтований підхід в моральному вихованні студентів технікуму

З.А.Огризько

Електромеханічний технікум

Харківської національної академії міського господарства

Я – класний керівник і моя основна задача створити колектив однодумців, причому постаратися зробити це в дуже короткі терміни. Студенти приходять різні: різні за рівнем освіти, вихованості, з різними системами цінностей, потребами і можливостями. Духовно-моральне виховання неможливо без залучення таких аспектів виховання, як правове, цивільно-патріотичне, професійно-трудове, художньо-естетичне, екологічне, сімейне, а також виховання культури здоров'я (фізичного, психічного і соціального). Тому в своїй роботі я намагаюся зачіпати проблеми, що стосуються всіх сфер життя студентів і здатні вплинути на їх соціалізацію. Що для цього потрібно? Очевидно, що величезну роль набуває питання, що саме ми пізнаємо, що читаємо, як вибираємо об'єкти для пізнання з інформаційних і документальних масивів. Цінність етичного інформування в сучасних умовах складно переоцінити, оскільки в нашому складному житті змінюються моральні поняття і система цінностей. Тим часом прості істини і правила моралі слід доносити до студентів, вибираючи максимально ефективні підходи для кращого їх засвоєння і, як результат, - правильного вибору життєвих цілей і принципів. Моя робота починається з вивчення індивідуальних особливостей студентів. Першу класну годину присвячуємо знайомству хлопців і дівчат. Вони розповідають про себе, про сім'ю, школу, захоплення, бажання, причини вступу до технікуму. Обов'язки в групі розподіляються з урахуванням особистих переваг та бажання. Все це дозволяє створити уявлення про особливості характеру і поведінки студентів, труднощах у відносинах, в спілкуванні з будь-ким. І щоб таких труднощів не виникало у взаємодії з класним керівником, я намагаюся створити невимушену обстановку, дистанція між студентом і викладачем скорочується, що дає можливість ефективній співпраці в подальшій роботі. Вибір об'єктів пізнання визначають цілі - що студент повинен зрозуміти, над чим замислитися, чому навчитися. Я виділила основні напрямки:

- виховання культури, духовних і матеріальних потреб людини;
- профілактика соціальної поведінки;
- формування соціальних навичок;

- підвищення активності і самостійності студентів;
- розвиток творчих здібностей, дискусійних навичок.

Мета поставлена досить загально, тому мною вироблений своєрідний план роботи зі студентами, дотримуючись якого, можна йти до досягнення будь-якої з них (з деякими доповненнями відповідно конкретному напрямку). Так, для роботи по будь-якій темі необхідно знати, як студенти до неї ставляться, які сформувалися точки зору з проблеми. Тому першим пунктом завжди є анкетування або бесіди. Студенту із несформованими поглядами цікаві всі думки з обговорюваного питання - тому необхідно залучення компетентних фахівців, прикладів з історії і літератури і т.д. Таким чином, стає важливим самостійний пошук студентом інформації - тут повертаємося до результатів попереднього анкетування, щоб визначити мотивацію для ефективної самостійної роботи. Як можна помітити, всі елементи виховної роботи взаємопов'язані, і кожний, зроблений в цьому напрямку рух відіб'ється на результаті. Цікава пізнавальна діяльність може не лише сприяти накопиченню знань, а й розвинути інтерес і бажання постійно дізнаватися нове, звичку безупинно поповнювати запас своїх знань. Добре організований педагогом процес пізнання сприяє тому, що студент не тільки розвиває в собі потребу здобувати знання за допомогою викладачів, але й прагне отримувати знання самостійно, брати участь в активній творчій діяльності. Складаючи план позакласного заходу, потрібно пам'ятати, що воно повинно розвивати інтелектуальні та комунікативні вміння студентів: міркувати, робити висновки, висловлювати свою думку і захищати її. Тому пізнавальна і практична діяльність студентів повинні інтегруватися, а інформаційні, просвітницькі та виховні заходи - підкріплюватися життєвими прикладами. При підготовці заходу слід враховувати інтерес молоді до розважальності, залучати різноманітність матеріалу: це інформація, літературне та музичне оформлення, відеоматеріали, фотографії, наочні посібники. Як правило, виховна робота проводиться за участю студентів, що проявляють власну ініціативу. Їх роботу координує класний керівник, можуть допомогти в цьому студенти з інших груп. При проведенні класної години важливо не стільки приділяти увагу відомостям про ту чи іншу подію, скільки пробуджувати до неї інтерес, змушувати задуматися, прочитати про проблему в газеті, журналі, книзі, активно реагувати на події. З цією метою після кожного виступу передбачається можливість задати питання виступаючому, доповнити повідомлення новими фактами і прикладами, обмінятися думками, сформулювати висновки з обговорюваного питання. Така технологія

організації класних годин розширює діапазон вирішення виховних завдань, підвищує активність і самостійність студентів, формує досвід діяти спільно. Крім традиційних класних годин, групових зборів і бесід я намагаюсь знайти інші підходи до спілкування зі студентами, які дозволяють урізноманітнити студентське життя. Це екскурсії, бесіди з окремими мікрогрупами (усередині колективу) студентів, об'єднаних спільними проблемами. Останнє я вважаю невід'ємною частиною роботи класного керівника, тому що бесіди - індивідуальні й з мікрогрупами - роблять вплив на розвиток колективу в цілому. Проілюструю прикладом зі своєї практики. Я розмовляла індивідуально зі студентками своєї групи, які мають які-небудь проблеми, щоб спробувати вирішити їх. В основному вони стосувалися особистого життя, і дівчата самі зверталися до мене. Я провела бесіду для жіночої половини групи на тему «Поведінка в суспільстві». Практика показала, що у студенток помінялося ставлення до проблем, вони почали самостійно шукати оптимальні рішення, стали більш відкритими. Безумовно, при плануванні своєї роботи в першу чергу треба враховувати вік студентів групи. Так, класні години, збори і бесіди для першокурсників я організую на теми: «Питання, які мене хвилюють», «Чим гарний чоловік», «Який ми колектив» - вони розраховані на те, що студенти ще недостатньо знають один одного. На наступному етапі ми торкаємося вже інших питань: «Як правильно готуватися і здавати іспити: поради психолога», «Лідер. Організатор. Виконавець », «Що очікують від тебе батьки і викладачі » і т.д. Студенти третього курсу вже не соромляться обговорювати з товаришами серйозні теми, що стосуються сучасного суспільства: «Конфлікти в нашому житті», «Проблеми раннього шлюбу», «Умій сказати: Ні!», «Збережемо планету», «Який я фахівець». Окремо доводиться займатися зі студентами, що проживають в гуртожитку. Тут у виховну роботу, крім загальних заходів, входить регулярне відвідування кімнат, бесіди на теми «Затишок у твоїй кімнаті», «Адаптація в гуртожитку», «Харчування під час сесії», і т.п. Ми разом відвідуємо театральні вистави, де студенти можуть не лише долучитися до творів театального мистецтва, але й поспілкуватися один з одним, тобто плідно провести своє дозвілля, проводимо «Свято іменин», загородні прогулянки. Форми заходів можуть змінюватися. Але найважливішим є постійне вивчення стану студентського колективу з метою корекції методів виховання.